

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

★ Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. ★

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 840 Lej
Fél évre ... 420 Lej
Negyed évre ... 210 Lej
Havonta ... 70 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.
Bucurestiben 50 banival több

Magyarok békéje.

Lelkekbe markoló, szép ünnepi jelenet folyt le tegnap a Magyar Párt marosvásárhelyi tagozatának ünnepén. A tagozat nagyszemélyesen szervezkedett, apró, ugynevezett családi körzeteket épített ki, amelyek élén egy-egy ugynevezett főszomszéd áll. A főszomszédok fogadalomtételét, illetve felavatását ünnepi keretek között rendezte a párttagozat. A titkár egyenként szólította elő a főszomszédokat, Bernády György elnök némán, csendben a szemük közé nézett a jelölteknek, akik megilletődve várták, hogy az elnök kemény, férfias, magyar kézszorításal avassa fel őket. És ekkor a lelkek mélyéig ható pillanat következett. Bernády György dr., mielőtt szerződést-kötő kézszorításra, ölelésre emelte volna karját, megállt egy pillanatra, s szempillantása végigfutott az ünnepi csendben mozdulatlanul álló embertömeg felett. Azután az arcokba, a szemekbe nézett. Arcok villantak meg előtte a tompa villanyfényben, amelyekre régi politikai harcok viharainak emlékei öntöttek borot. Koalíció, munkapárt, várospolitika: régi dolgok ezek, régen a semmiségbe hulltak, de a közéleti csatában kapott sebeket nagyon a lelkére veszi a magyar. Boru borongott egy-két arcon, az elnök hosszasan, melegen a szemekbe nézett és megremegő hangon mondotta:

— Szólok régi politikai ellenfeleimhez. Akkor ráértünk csillogó vértben egymás ellen törni. Régen volt. Most áldozatos, megbocsátó felsorakozásra hív a magyar kötelesség. Minden politikai ellenfelemtől, akár szándékosan, akár szándék nélkül bántottam valaha meg, ünnepélyesen bocsánatot kérek.

A dermedt csendet az öröm viharos kitörése váltotta fel. Petri Zsigmond mészáros, a régi függetlenségi politika nyakas, kuruc harcosa, — akinek szava valamikor, három évtizeddel ezelőtt döntő sullyal esett Vásárhelyen a mérlegbe, — könnyezve szorit kezét, 18 esztendő óta először, régi politikai ellenfelével. A teremben dörögő éljenzés zug fel. Majd csend lesz újra, halott csend. Csak a lelkek beszélnek. És a lelkek beszédje megrázóan fenséges. Sok kemény, csontos arcról forró könny gördül alá. A pillanat végig rohann az idegszálakon. Mások is vannak, többen is vannak. Felállnak, pár zsoltáros komolyságú szó kíséretében felmutatják a régen kapott és már begyógyult sebeket és melegen, forrón összeölelkeznek a kibékült magyar lelkek.

Ez a megrázó erejű jelenet mélyeséges erővel szánt bele a ma-

Megtartják a községi választásokat. — Monstre-küldöttség az aradi piacért. — Nincs kegyelem Lederer részére. — A szociálisták Bethlen távozását követelik. — Halálos lovaglás. — Egy hét múlva megnyílik a Royal-orfeum. — Egy politikai merénylet öngyilkossága.

gyar lelkekbe. Ezt a nagy diadalt nem maga Bernády vivta ki, hanem a lelkeket összeforrasztó szent magyar testvéri érzület. Marosvásárhelyen az ünnepi pillanat-

ban szent magyar Igéret született meg: a magyar testvéri érzület, s a legszomorubb arcokon is csillogva gyult ki a reménység mámoros örömtize.

Készül az egységes ellenzéki front.

A nemzeti és a parasztpárt hatalomra jutása esetén megsemmisíti a közigazgatási törvényt és a választásokat.

(Bucuresti, január 29.) A parasztpárt és a nemzeti párt delegációi tegnap este Maniu Gyula lakásán közös megbeszélést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a két párt a többi politikai, gazdasági és társadalmi csoportokkal együttesen fog harcba indulni a községi választásokon. A delegátusok ezután a közös kormányzati paktumot tárgyalták meg, amely a tegnapi tanácskozás után végleg megkötöttnek tekinthető. Ma délelőtt 11 órakor újból összeültek az ellenzék vezetői és megszerkesztették a sajtó számára kiadandó kommünikét, valamint az ország népéhez intézendő manifesztumot, tudomásukra hozva a többi ellenzéki csoportoknak a választásokon való együttműködés és az egységes ellenzéki front megalkotásának feltételeit. Ma délután 6 órakor összeült a nemzeti párt végrehajtó bizottsága, az egyezmény ratifikálására

és amennyiben ez megtörténik, a kommünikét publikálni fogják. A két párt kiküldöttjei elfogadták az egységes ellenzéki front eszméjét a községi választások tartamára, erre vonatkozólag a következő hivatalos közleményt adták ki:

Az egyesült ellenzék felhívást intézett valamennyi pártihoz, tudomásukra hozva, hogy elfogadja csatlakozásukat a közös ellenzéki fronthoz, ha a következő három feltétellel teljesítését magukra vállalják.

1. A jelenlegi közigazgatási törvény hatályon kívül helyezése.
2. A közigazgatási választások eredményének megsemmisítése.
3. A közigazgatási választásokon elkövetett törvénytelen ségek szigorú megtorlása.

Goga Octavian és Petrovici köztölték a többi ellenzéki pártokkal a néppárt együttműködési javaslatát. Az ellenzék valószínűleg még ma válaszol a javaslatra.

Személyi változások a Bratianu-kormányban.

Marzescu lesz a belügyminiszter. — A kabinet megállapította a parlament munkaprogramját. — A választójogi törvény reformja.

(Bucuresti, január 29.) A kormány tagjai ma délelőtt a betegeskedő Bratianu Ionel miniszterelnök lakásán, minisztertanácsot tartottak. Mindenekelőtt elhatározták, hogy az egyházi kongresszust február 3-ára hívják össze. A minisztertanács ezután a parlament jövő heti programját állította össze és úgy határozott, hogy a szenátusban megkezdje a főváros szervezetére vonatkozó törvényjavaslat tárgyalását, a kamara szekciói pedig a választójogi javaslatok előmunkálatait végzik, úgy hogy a javaslat a jövő hét folyamán a plénum elé is kerülhet. A választójogi javaslat tárgyalása után, a parlament a bélyeg-törvényt veszi elő. Végül a minisz-

tertanács a politikai helyzetet vitatta meg.

A fővárosi lapok legújabb jelentése szerint, kormánykörök komolyan foglalkoznak azzal a gondlattal, hogy a belügyi tárcát, amelyet most tudvalevőleg Bratianu Ionel miniszterelnök visel, Marzescu igazságügyminiszterrel töltsék be. Az igazságügyminiszteri tárcát pedig Florescu volt igazságügyminiszter fogja átvenni. A hír élénk feltűnést keltett politikai körökben. Az ellenzéki lapok ezt a meg nem erősített híradást élesen kommentálják.

A kamarai képviselők körében, belcérte a liberálisokat is, most a választójogi javaslat tárgyalása előtt, egy áramlat észlelhető, a

melly a javaslat egyik igen fontos intézkedése ellen irányul. Az áramlathoz tartozó képviselők azt kívánják, hogy módosítsák a javaslatnak azt a cikkelyét, amely szerint azokban a kerületekben, ahol az egyik lista szavazatainak száma az összes szavazatok legalább hatvan százalékát teszi ki, vagyis abszolút többséget ér el, az összes mandátumokat az a lista kapja, amely ezt a hatvan százalékos többséget megszerzi. A mozgalom odairányul, hogy ezt a szakaszt módosítsák és az abszolút többség elve helyett, az aránylagos többséget vezessék be. A módosító javaslat előadója Florescu volt igazságügyi miniszter, vagy Franasovici volt belügyi államtitkár lesz. Politikai körök, különösen a liberális képviselők erőlyes fellépése alapján remélik, hogy a kormány hozzájárul ehhez a módosításhoz.

A kamara néhány perces ülése

(Bucuresti, január 29.) A kamara ma délután Stefan Joan alelnök vezetésével néhány perces ülést tartott, amelyen a kormány képviselőiben Bratianu Vintila, Circulescu és Anghelescu miniszterek vettek részt. Az elnök megnyitás után azonnal berekesztette az ülést és a képviselők a szekciókba vonultak, ahol a mostani ülészak folyamán tárgyalás alá kerülő törvényjavaslatokat vitatták meg. A kamara hétfőn tartja legközelebbi ülését.

Briand és Chamberlain találkozása.

A frankbotrány és a népszövetség. — Megszigorítják a pénzhamisítás büntetését.

(Páris, január 29.) Briand és Chamberlain délelőtt tíz órától negyed egyig tanácskoztak. A kiadott kommüniké szerint a két államférfi megállapodott abban, hogy a Locarnóban megkezdett uton fognak tovább haladni. A rajnai kérdést is kedvezően intézték el. A megszálló csapatok létszámát leszállítják addig a határig, amíg azt a csapatok biztonsága megengedi. Örömmel vették tudomásul az új német kormány elhatározását: Németországnak a Népszövetségbe való belépését illetőleg. A tanácskozáson a szövetséges adósságok kérdését nem tárgyalták. — Chamberlain és Briand találkozása alkalmával, a magyarországi frankhamisítás ügye is szóba került. A két külügyminiszter megegyezett abban, hogy a népszövetségnek javasolni fogják, egy nemzetközi konvenció kötését, amely az eddigi mértéknél szigorúbban fogja büntetni a pénzhamisítást.

Móricz Zsigmond nem ír többet.

Kiírta a nagy magyar regényíró, aki 25 év alatt tízezer nyomtatott oldalt írt és úgy érzi, nem szabad folytatnia ezt a meglesztett iramot.

(Budapest, január 29.) Évek. hosszú hónapok mulnak el és semmi hír nem hallatszik egyik legnagyobb élő magyar regényíró, Móricz Zsigmond portájára felől. Mi lehet az oka annak a dermedt csendnek, amely körülöleli Móricz Zsigmond markáns emberit és írói figuráját? Nemrég jelentek meg egységes kiadásban összes művei, a termékeny, nagyszerű mult, leartott, érett kalászos, Móricz Zsigmond életének termése. E csodálatosan bő és dus aratás után nagy kíváncsiság uralja az olvasó lelkét: mi lesz Móricz Zsigmond írói és emberi jövője? ... Mert Móricz Zsigmond neve hosszú idő óta nem szerepel a színházak kommunikéiben az előadandó darabok listáján, öles plakátok sem hirdetik legújabb szenzációs regényét és a zeneakadémián sem tart szerzői estélyt. Vajjon mi történhetett? Munkatársunk meglátogatta Móricz Zsigmondot Üllői-utí lakásán. Az íróasztal kis lámpájának bággyadt fényénél ül a Sári bíró halhatatlan szerzője. Hátraveti fejét, a szemébe hull dus barna haja, amelyben alig csillognak még ezüst szálak és nagyon mélyről, halkán, őszinte hangon beszélni kezd, rámutat a könyvszekrényre:

— Látta? Az összes munkáim összegyűjtött kiadása. Ez még csak az első rész. — És megsimogatja a kezével és szemével a könyveket. — Az egész országban nagy érdeklődés volt az új kiadás után, pedig a frankügy is közbe jött. És mégis. Ez jól esik. Ime, itt van negyven kötet, negyven vastag kötet. Éppen ma jelent meg a negyvenedik: a „Kivülleges kivirradatig.” E negyven néma kötetbe van bezárva az én egész életem. November vége óta egy betűt sem írtam. Lelki depresszióm van és nem is fogok írni. Talán csak egyelőre, talán soha többé. És olvasni sem tudok. Nézze, huszonöt év alatt egyebet sem tettem, csak írtam, írtam, mint egy örült, megszedítő, szédületes iramban — az eredmény: negyven vastag kötet! Nem gondolja, hogy nevetségesen sok? Hát nem szabad folytatni ... azt nem lehet folytatni ... Nézze, ott van a polcon Goethe. Tíz-zenöt kötetet írt egész életében és 80 éves korában halt meg. Meg kell állni egyszer. Most ezt érzem. Két hónapja nem írtam le egyetlen sort sem, de nincs is semmi hűgerem az írásra. Nem szokok küzdeni a természet ellen. — Most kiszámítottam, hogyha egész életemben írt minden sort egybevetem — tízezer nyomtatott oldalt írtam összesen. Nem elég?

— Nincsenek tervem és nem járok sehová. Itthon ülök és élek önmagamban. Már leányfalusi villámba sem járok ki, tavaly egész nyáron alig voltam kint kétszer. Idén egyáltalán nem megyek ki. És ne is keresse a mértet, ha nem akar fájdalmat okozni velem. Ez seb, fáj, ha hozzányul-

nak. Hát nem látja, hogy itt egy kriptában élek, azok, akik körülöttem vannak, mind halottak? Apám, anyám, feleségem, Ady — és most már Blaháné ... Egy képre mutat, amelyen ketten állnak: Blaháné és Móricz Zsigmond. A kép a Sári bíró premiéréje előtt készült. A szobában csend lesz. Utána egyet sóhajt és cigarettával kínál Móricz Zsigmond.

Nincs kegyelem Lederer főhadnagyak

(Budapest, január 29.) A Magyar Hírlap arról értesül, hogy a kormányzó a rablógyilkos Lederer Gisztaf csendőrfőhadnagy kegyelmi

A cigarettát egy kis fadoboz önmagától dobja ki.

— Egy encsi asztalosmester küldte nekem ajándékba. Nézze, milyen furfangos találmány. — Azután babrálja, ráhajlik, szép oroszán fejét egészen beletemei. A kis masina újabb cigarettát dob ki és ő mélységesen nevet hozzá, teljesen lefoglalja, betölti ez a furcsa kis alkotmány.

kérvényét elutasította és az elutasító végzést elküldték a hadbírószákhhoz, hogy hajtsák végre a halálos ítéletet.

A mayerlingi tragédia évfordulója

Titokzatos trónörökös-dráma a vadászlakban.
Borgese új könyve.

(Saját tudósítónktól.) Ma van Habsburg Rudolf trónörökös tragédiájának 37. évfordulója. És éppen most jelent meg egy érdekes olasz könyv Borgese smert kiváló író és újságíró tollából „A mayerlingi tragédia” címen. — E könyvről Ferrero maga írt érdekes ismertetést egy francia folyóiratban. A tragédia ma már történelmi távlatból nézhető. Több részlete még homályos, de maga a titok nyilvánossá lett. Rudolf trónörökös és Vecsera Mária öngyilkosságot követtek el 1889. január 30-án, mert szerették egymást s nem lehettek házastársak. Borgesenek az az eszméje támadt, hogy a szerelem kronológiáját állapítsa meg biztos források nyomán. Valóban váratlan és rendkívül eredményre jutott. Ez a szerelem, a mely Európa egyik leghíresebb dinasztiájának oly katasztrófát okozott, 17 napnál nem tartott tovább.

A két szerelmes közül Rudolf az előző (1888) év szeptembere előtt Vecsera Mária létezéséről se tudott. Minthogy a leány még nem érte el a 18 évet, nem mutatták be hivatalosan a bécsi társaságnak, — hol három nappal halála előtt mutatták be, — sem az udvarnak. Egyike volt annak a nagyszámú élő arisztokrata leányoknak, akik több vagy kevesebb türelemmel várják, hogy mutathassák magukat. A leány a trónörökösbe bele-szeretett. Romantikus szerelem volt ez, amelyet, távolból is, híres emberek fiatal leányokban kelteni szoktak. A leány romantikus szerelméből nem csinált titkot, családja is tudta és nevette, tréfálkoztak is vele ezért. Senki se gondolt egyébre, mint egy következménynek nélkül való gyerekségre.

1888 szeptemberében Larisch grófné, Erzsébet királyné unokahuga a trónörökösrel egy családi ünnepen találkozott Bajorországban és átadott neki „üszteletteljes üdvözlöt egy leánytól, aki őt nagyon szereti”. A trónörökös nem volt megilletődve a gyerekleány üzenetétől. Novemberben azonban Larisch grófné Bécsben a fiatal leány egy levelét adta át a trónörökösnek. Ekkor kíváncsisága ébredni kezdett. Látni akarta titoktejes levélíróját s először sétatokcsizáson látta meg kocsiában. Minthogy a leány nagyon szép volt, a trónörökös meg akart vele ismerkedni. Ugyanezt óhajtotta Vecsera Mária is. Larisch grófné (akinek nagyon sötét szerepe volt ez ügyben) újra belelevegve és

szülei tudta nélkül a leányt, titokban, a császárpalotába viszi. November 5-én beszél együtt először a jövendő szerelmes pár, a grófné jelenlétében.

A fiatal leány nagy hatást tehetett a trónörökösre, mert ez őt ismertetni akarta, épp úgy a leány is óhajtotta a találkozást. Bizonyos, hogy a főherceg és Vecsera Mária többször találkoztak a császári palotában titokban. Senki se tudván a dolgról, csupán Ágnes, Larisch grófné szobaleánya, aki be volt avatva és Erminia, egy bizalmas barátinője a leánynak aki megvallott barátinőjének mindent: találkozásait és biztosítván róla, hogy a találkozások ártatlan jellegűek. Ámde január 13-án este, mikor hazatért a leány, azt mondta a szobaleánynak, hogy jobb lett volna, ha nem mozdult volna ki hazulról és másnap ezt írja barátinőjének: „Kedves barátinóm, oly vallomást kell tennem, mely kínosan fog meglepni. Elmentem hozzá tegnap este 7 és 9 közt. Mindketten elvesztettük fejünket.”

A helyrehozhatatlan megtörtént. A katasztrófa gyorsan következik. Január 27-én vagy 28-án a főhercegnek beszélgetése volt császári atyjával s úgy látszik engedélyt kért arra, hogy elváljon Stefániától és Vecsera Máriát vegye feleségül. Atyja rendkívül szigorúan visszautasítja, mire a főherceg január 30-án megöli magát kedvesével együtt. Mindössze 17 napig szerették egymást. Az igazi titok a gyors halálban rejlik. Miért kellett oly gyorsan elpusztítani magát Európa egyik leghatalmasabb trónörökösének, egy fiatal leányért, akit 2 és fél hónapja ismert s aki 3 hétnél kevesebb ideig volt kedvese.

Borgese megjegyzi, hogy az öngyilkosság magyarázatul nem csupán a szerelmet kell tekinteni, hanem vizsgálni Rudolf helyzetét az udvarnál. A tragédia politikai tragédiával komplikálódik. Röviden szólva, a szerzőnek az a véleménye, hogy Ferenc József a béke barátja volt, míg Rudolf a Szavojai és Hohenzollern-háznak akkor sikeres győzelmi politikáját akarta utánozni. Nem szerette az osztrák arisztokráciát és — úgy mond a szerző — nagy háborúról ábrándozott Oroszország és Németország ellen, szövetségben Franciaországgal és a többi nyugati hatalmakkal. Egy barátjának, aki születése napjára gratulált, így felelt: „hogy óhajásaim teljesülhessenek, szükségünk van

egy nagy, győzelmes háborúra, mely megújítaná az öreg Ausztriát”.

A főherceg éppen ezért elszigetelten élt. Csupán János főherceg volt barátja; az, aki Orán János néven elűnt a trónörökös halála után. Még összeesküvéssel is vádolták a trónörökös, Borgese szerint (ez már csak szóbeszéd lehet), sőt egy magas udvari méltóság azt is beszélt Borgesenek, hogy az udvar Sarajevóba akarta szűmüzni a főherceget. Ongyilkossága tehát egy fiatal ember kétségbeesése volt, aki szembetalálta magát az egész udvar, atyját s ennek politikáját, hogy a monarchia tekintélyét a békében és a béke által őrizze meg. Az öngyilkosságba tehát inkább ez a harc: a béke és háboru kérdése vitte bele a trónörökös, mint a szép Vespera.

Gömbös megint izgat a zsidók ellen.

Budapestről táviratozzák: A fajvédők klubja tegnap este pártvacserát rendezett, amelyen Gömbös Gyula nagy beszédet mondott és beszédében hangsúlyozta, hogy a fajvédők ma száz százalékgig törekszenek a kormány megbuktatására, de a mai valóság politikai helyzetében eltekinenek a pártszempontok érvényesítésétől. Kétségtelennak tartja, hogy a külföldi aknamunka belföldi fegyvertársakkal dolgozik. Beszédében felemlítette azt is, hogy gróf Klebelsberg Kunó közoktatásiügyi miniszter támogatásával a zsidó rabbi-képző intézet növendékeit a numerus clausus kijátszása alapján járhatnak az egyetemre. Reméli azonban, hogy az egyetemi hallgatók megfelelően fogadják ezeket az egyetem kapujában.

Támadás

az erdélyi magyar újságírók ellen.

Cluj. A „Romania” című bucaresti-i lap rövid idővel ezelőtt éles támadást intézett az erdélyi magyar újságírók ellen, akikről többek között azt állította, hogy azért van olyan nagy fizetésük, mert Magyarországon frankot hamisítanak és ebből juttatnak a magyar újságíróknak is. Az erdélyi és bánági kisebbségi újságírók szervezetének elnöki tanácsa kedden tartott ülésén részletesen foglalkozott a „Romania” gyalázkodó vádaskodásaival és leszögezte azt, hogy az erdélyi magyar újságírók azért van a körülményeknek megfelelő fizetésük, mert ez a terület magas erkölcsi és értelmi piedesztálom áll, de különben a bucaresti-i újságírók elítélnek sincsen kisebb fizetése, mint a magyar újságíróknak. Elhatározta az elnöki tanács, hogy a három bucaresti-i újságíró szervezetéhez: a Bucaresti-i Újságírók Szervezetéhez, a Hivatásos Újságírók Szindikátusához és az Országos Román Sajtószindikátushoz átiratot intéz, amelyben leszögezi fenti álláspontját és kéri őket, hogy a „Romania” vádaskodásait érdeme szerint méliassák, a becsületesen dolgozó magyar újságíróknak adják meg a kellő erkölcsi védelmet és indítsanak fegyelmi eljárást ama újságírók ellen, akik a kari szolidaritást a „Romania” cikkéhez hasonló modorban akarják megbontani.

Egy hét múlva megnyílik a Royal-Orfeum.

(Budapest, január 29.) A Royal-Orfeum épülete — amelynek nagyarányú tüzkatasztrófájáról mai számunkban részletes beszámolót írtunk — két részből áll: az Erzsébet-köruttra néző színházi épületből, amelyhez a négyemelet-magasságu színpad is tartozik és a szorososan a színpadhoz ragasztott egy emeletes kis hársfa-uccai házból, amelyben a mindenkorai műsorban fellépő külföldi artisták és művészek laknak. Lukács János világítómunkás miután tudta, hogy tíz órakor kezdődnek meg a próbák, a hársfa-uccai bejáraton keresztül be akart menni a világító készülékek kamrájába, hogy a színpadot megvilágítsa. Amikor belépett, füstszag ütötte meg az orrát. Lukács nem vesztette el a fejét, hanem rögtön a vasajtóhoz ugrott, kinyitotta és megdöbbenve látta a színpadon lángoló tüzet. A gomolygó füstön át a záporkészülékhez rohant és a csavaron egyet rántva, elindította a színpadi záporkészüléket. A következő pillanatban már súlyos víztömeg zuhant alá a tetőzetről s épen idejekorán, mert akkor már minden faalkatrész lángot kapott, lobogó lánggal égtek a nehéz függönyök, sőt már kezdett áttüzesedni a vas függöny is.

A tüzoltóság néhány perccel belül a helyszínen termelt és négy Niagara-fecskendő vitt magával. — Két Niagara-fecskendő tömlőt a nézőtérrel át vezették, amelyen ekkor már bokáig ért a víz. Az egyik fecskendőt a vasfüggönyre szegezték, hogy állandóan hűtsék, nehogy áttüzesedjen és leszakadjon és ezzel a nézőtér is elpusztuljon. A másik Niagara-fecskendőt a színpadra irányították, két Niagara-fecskendőt pedig a hársfa-uccai rész betört ablakain keresztül vezették be és fél tizenegyre el is mult a tüzveszedelem, akkorra azonban a színpad a legteljesebb pusztulás képét mutatta. A tüzvizsgáló-bizottság a tüz lokalizálása után azonnal megkezdte munkáját s a bizottság tagjai a vaksötét színpadon bokáig érő vízben gázoltak a faltörmelékek, elszenesedett díszletek és lezuhant vasgerendák között. Tarján Vilmos igazgató kijelentette, hogy az artisták kellékeiben nem történt károsodás s az orfeum kárát pedig biztosítás útján megtérítik. Mindent el fognak követni, hogy az orfeumban mielőbb ismét előadást tarthassanak és ezzel se érje súlyosabb károsodás az orfeumot s előrelátólag egy hét, esetleg nyolc-tíz nap múlva meg is nyílik a Royal-Orfeum.

A tüzvizsgálat különben megállapította, hogy csakis a díszletjavító munkások okozhatták a tüzet, mert a fővilágosító szabályszerűen még a fővezetékét is kikapcsolta és így rövidzárlat nem következhetett be. A díszletjavító munkások azonban egész éjszaka át dolgoztak, mert a februári műsorra való előkészületek most voltak folyamatban. Ezek olajos rongyokat használtak és egy könnyelműen eldobott olajos rongy öngyulladás okozhatta a tüzet.

Detronizálják a malom-királyt.

A Victoria-malom ügyei csak úgy szanálhatók, ha Bacher lemond az egyeduralomról. — A vezérigazgató helytelen üzleti politikája okozta a milliárdos veszteségeket. — A pesti bankok segítségét kérte Bacher. — A szanálási akció első eredményei.

(Budapest, január 29.) Egy nagykaratú öreg ur korát megcáfoló eréllyel és energiával fél Európa malomiparának diktáló uralkodója és hatalmas vagyon tulajdonosa lett. Példátlan szívóssággal gyűjtötte a vagyont, vásárolta a nagy malmok részvényeit, elnökgazgatója lett a legnagyobb malom-konzernnek és a ma 72 éves Bacher Emil elnökgazgató, az egykori kis bankhivatalnok már az amerikai terményözsdék irányításába is bele akart nyulni. Az első kísérlet sikerült és a tavaly nyári üzleteken Amerikában egymillió dollárt keresett Bacher és a vezetése alatt álló malomcsoport. A siker vakmerővé tette a nagy energiájú, fiatalon maradt aggastyánt és új, még nagyobb, még vakmerőbb spekulációkba kezdett az amerikai piacokon. Liverpool, Chicago óriási terményüzleteibe ismét irányító módon akart befolyjni, újabb milliókat akart elhozni az amerikai gabonapiacról, de a spekuláció nem sikerült. Bacherék hatalmas veszteségek érték az amerikai piacokon és nagy összegű differenciákat kellett egyszerre rendezni. Bacher a maga fűtségében önhitt üzleti programja mellett eddig mindig félvállról beszélt a budapesti bankokkal, mert nagy üzleteihez szükséges forgótőkét külföldi, főként angol tőkésektől szerezte. Nagy készleteket halmozott föl, nem talált piacot, mely az ő ára mellett föl tudta volna venni a nagy készleteket, pénzt nem kapott a raktáron heverő hatalmas áruaktáira és olyan pénzszükébe került, mint egy kis malomhivatalnok a hónap végefelé.

A mindentudó pesti tőzsde.

Itt kezdődött a veszedelem. A tőzsdén mindent tudnak. Pontosan értesültek arról, hogy a Victoria malom-társaságot milliárdos veszteségek érték Amerikában, hogy Bacher elnökgazgató nem tud az angol piacon pénzhez jutni, hogy nagy fizetni-valóit aligha tudja teljesíteni éppen a bankokkal való feszült viszonya miatt, mindent látott az ezerszemű pesti tőzsde, amelyen egyszerre kezdtek leértékelni a Bacher-konzern malom-papírjait. Alig két hét alatt csaknem ötven százalékkal estek a Victoria részvényei, amire részvényesek, hitelezők és mindenféle érdekeltek között nagy izgalom keletkezett. Ma már nemcsak a magyar gazdasági élet, de fél Európa üzleti világa hangos a Victoria-malom és a Bacher Emil nevétől. Mert az érdeklődés előterébe került hatalmas malom-konzern ügye neincsak méreteinél és struktúrájánál fogva izgatja a publikumot, hanem elnökgazgatójának, Bacher Emilnek szinte háttartalan üzleti tevékenysége és sokszor meglepetést keltő tranzakciói miatt is. Bár a szakkörök megállapítása szerint a malom-konzern vagyona másfélszeresen meghaladja a tartozásokat, mégis — a vagyon immobil volta miatt

— nagy zavarok állottak elő. Ugy látszik, hogy ma már ezek a nehézségek az addig mellőzött budapesti bankok segítségével áthidalódtak, azonban erősen érintik Bacher személyét nemcsak abban, hogy vagyonának tekintélyes része valószínűen rámegegy a rendezésre, de abban is, hogy a Victoria malom-konzernnél Bacher korlátlan pozíciója erősen megosztódik majd. Ez már legközelebb előáll nemcsak a részvénymegosztás elváltozása miatt, hanem azért is, mert Bacher üzleti politikájában ellenkezésbe jutott minduntalan az egész malomiparral, az egész bankvilággal, mert azt hitte, hogy mindezeket a fontos tényezőket elmellőzheti. Itt azonban nagyot tévedett Bacher. Elismerik ugyan róla, hogy a magyar malomiparnak ugyszólván egyik megteremtője volt ő, kétségtelen azonban, hogy üzleti elgondolásainak voltak igen súlyos alapvető hibái is. Ezeknek a hibák a következménye volt, hogy vakmerő spekulációiban magára maradt Bacher és előállottak milliárdos amerikai veszteségei, a melyek megrendítették a hitet a Victoria papírjai iránt.

Lezuhant a trónról a malomkirály.

Amikor már Bacher nem tudott pénzhez jutni, 300.000 darab Victoria részvényt adott kosztba a Herczog-cégnek, amelynek magának is jelentős mennyiségű Victoria-papírjai vannak és amely 55 milliárdot adott kölcsön Bacher papírjaira. Ekkor jött nyilvánosságra az amerikai veszteség, amelyet hirtelen fizetni kellett és a mely nagy nyugtalanságot okozott a budapesti tőzsdén, ahol egyszerre kínálni kezdte valaki a Victoria-részvényeket. A kínálat egyre nagyobb lett és a részvények egyik hétről a másikra előbb ötven, majd a következő héten tovább is százezer koronával alacsonyabb kursusra estek.

Most már a bajba jutott Bacher a budapesti bankokhoz fordult segítségért. Elsősorban a Herczog-cégnél levő részvény-pakett kiváltására kellett a pénz és a Magyar Jegybanknál lefolytatott tárgyalások eredményeképpen a bankok hajlandóknak is nyilatkoztak a szanálásra, de erősen kérdésessé vált, hogy Bacher megtarthassa-e eddigi pozícióját a malom-konzernnél. A malomkirály revideálta eddigi üzleti politikáját és erősebben akarja bekapcsolni a bankokat nemcsak a hitelek révén, de más vonatkozásban annál is inkább, mert maga is rájött arra, hogy a részvényeknek egy kézben való koncentrálása nem célirányos és magas korát tekintve a belföldi érdekeltségeket is bekapcsolandónak tartja már a konzernbe. A szanálást vállaló bankok már meg is állapodtak abban, hogy delegátust küldenek a Victoria-malomhoz. Egyelőre Dobay Aurél dr. vezérigazgató segít a malom-konzern vezetésében Bachernek, kikerülhetetlennek tart

ják azonban azt, hogy a jövőben a malom vezetésénél más tényezők is szóhoz jutnak.

Mára már három bankdirektor és négy malomigazgató veszi körül Bacher Emilt és ellenőrzi intézkedéseit. A malomkirály egyeduralmának vége és ma még a sírfölrata is megjelent ennek az elmúlt egyeduralomnak. A Victoria-malom hatalmas telepén levő raktárakra mindenütt kiakasztották a táblát, amelyen ez áll: Anglo Austrian Bank Limited. A készletek fölött a malomkirály birodalmában is a bank rendelkezik.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

* Az aradi színház heti műsora. Szombaton fél 8 órakor: Dolly, operette. Fél tizenegy órakor: Nincs-e elvámolni valója? (Pikáns éjszakai előadás.) Vasárnap d. u. 3 órakor: Kis huncut, 6 órakor: A nagyságos asszonyt már láttam valahol. (Bemutató előadás.) 9 órakor: Falu rossza. (Blaha Lujza-émlékünnepély.)

* Nagy meglepetés lesz Arad zenei közönsége számára R. Hegedüs Bévy szereplése, aki Andreescu D. G. baritonista egyetlen hangversenyén lép fel február hatodikán a Kulturpalotában. A kitűnő művész-asszony Steiner Ferencnél végzett tanulmányai s külföldi utja révén olyan nagy feilődésről tesz tanúságot, hogy most már a legkiválóbb ének-művésznők közé lehet számítani. Igaz györvörűség lesz mindenki számára a művésznő meghallgatása. Andreescu, ez a kiválóan képzett és fenomenális hangú énekes Verdi, Wagner, Tosti, Rossini és Mozart legszébb áriáit, valamint számos dalt vett fel műsorába. Az olasz nyelven előadásra kerülő nápolyi dalok művészi szempontból is újdonságot jelentenek. Dr. Szelle Károly, a kitűnő aradi zeneszerző közreműködése külön eseményt jelent. Az estélyre a Libreria Diecezana és az Oláh Sándor cég árulja jegyeket.

* A Blaha Lujza-émlékünnepély. Parádés szereposztásban kerül színre vasárnap este Blaha Lujza legkedvesebb darabja, a „Falu rossza“, a melynek előadását megelőzően mintegy száztagú cigánybanda játsza el Blaha Lujza legkedvesebb nótáit. A bandát Arad közönségének kedvenc primása, Almay Laci fogja vezényelni és résztvesznek benne Farkas József, Kovács Kálmán, Gezich József kiváló zenekarának összes tagjai. A „Jehullott a rezgőnvárfa arany színű levele“ című dal nyitja meg a nóták sorát, majd Blaha Lujza többi dalát huzzák el.

* A „Dolly“, a legnagyobb operett-siker, kerül színre szombaton este tizenkettő órakor az aradi színházban.

* Csak felnőtteknek szól a szombat éjszakai pikáns előadás, amikor „Nincs valami elvámolni valója?“ kerül színre nagyszerű szereposztásban.

* Bemutatóelőadás lesz vasárnap délután hat órakor: Fodor László nagyszerű vígjátéka, „A nagyságos asszonyt már láttam valahol“ kerül színre. A szereposztás a legjobb.

* Tizenhat csinos és jó megjelenésű statisztánót keres a színház igazgatója a nagyszabású Orlov operett előadására. Jelentkezni a színházi irodában lehet.

K E P Z Ő
M Ū V E S Z E T

Fonó Lajos.

Mikor Fonó újszerű, artisztikus plakátját megláttam és elindultam a Kulturpalota felé, a megszokott és a képkiállítások előtt mindig érzett nyomasztó hangulat fogott el. Rám nehezedtek esztétikai lekötés és a sok más kiállításban hallott rengeteg műszó és spekuláció, megannyi „izmussal” s egyéb jelszavakkal megspékelt drótakadályok, melyek csak arra voltak jók, hogy még csak véletlenül se kapják közvetlen kapcsolatot a festő igaz hitvallásával. Most is úgy éreztem, hogy mindebből a teoretizálásból elég volt: én képet akarok látni, színeket, vonalakat, formákat harmonikus egészbe öntve, a szememmel felinni s nem a fejemet törni. A plakáton levő akt enyhe mozdulattal húzta félre a függőnyt: „Im megmutatok neked minden szépet, amit s amint én láttam”. Elmentem Fonó képkiállítására.

Fonó Lajos képeinél nem találtam drótakadályokra, az első benyomások tisztuló folyamata után úgy éreztem, hogy minden képen egyazon lélek hurja peng és képeinek összessége egy egységes, nagy élménnyé olvadnak össze. Nézem a színeit, a megszokott paletta-színeket, de Fonó úgy rakja őket egymás mellé, hogy ragyogásuk, értékük a maximumra fokozódik, egymást támogatva és egy erősebb foltból ezer más színre bomolva. Nyugtalan szín-vízója örömet találja e színjátékban. Tónusai, a legféltettebből a legstótebbig minden árnyalatot befutnak. A festők teljes kihasználása ez, anélkül, hogy fáradt, élettelen né válna. Mindig erőteljes, még ha a leglátványosabb effektusokon dolgozik is. Formamegoldásai merészek, hangsúlyozottan keresik a leglényegesebbet, a festők alatt is érezni bennük a rest, vagy a táj konstrukcióját, térben lévőségét. Ugy nagyobb, mint kisebb vásznain a kompozíciónak nagyarányúságát, egységességét látjuk, vonal vezetésével körülviszli szemünket, kikényszeríti figyelmünket arra a harmóniára, melyet monumentálisnak mondunk. Így alakjai, tájai, színeiben, formáiban felfokozva szinte megnőni látszanak s ki-nőnek a keretből egy szuggeszív élménnyé.

Kiemeljük *Fésülködés, Anya gyermekével, Szalmakalapos plein air, Olvasó férfi* című kompozícióit. Jól ismeri az emberi testet, a régi klasszikusok befelé néző mozdulataiban festi meg őket. — Különösen az *Olvasó férfi* jó példa erre. Tájképei közül új fényes színproblémákat hoznak *Felsőbányai részlet, Tájkép saürkületkor, Zsár putak, Árok uccui részlet* című vásznai. Régebbi, de teljesen kiegyensúlyozott, finomabb, halkabb szavú képei az *Őszi alkony, Őszi táj és Almás esendélet*. Tusrajzaiban, rézkarcaiban ismét a zárt kompozíció, az erőteljes vonalvezetés, a fekete-fehér elosztásának festői kérdése érdeklik. Elmélyedő komolyságu nyomtatokat

mutat be rézkarcaiból. Ezek a stockholmi, göteborgi reprezentatív grafikuskiallítások is résztvettek.

Bocsánatot kérek. Igrterem, hogy nem fogok tudószkodni s nem fogok teoretizálni, még csak szakember sem leszek. Am Fonó Lajos ereje és harmóniája a szememen keresztül megmozdította az intellektusomat is. És így van ez helyesen.

Fonó szinből, formákból tisztára festői eszközökkel alkotott magának egy szines világot tehetsége számára. Egy szines, erőteljes, harmonikus világot, amelyen keresztül megláttam őt magát. Az elmélyült, komoly, tisztá művészetet, igaz értéket kereső s azért meg is szenvedő embert láttam meg benne.

Egy műértő.

A szociálisták Bethlen távozását követelik.

Farkas István felelőssé tette a magyar miniszterelnököt a frankhamisítás miatt. — Bethlen István erélyes válasza. — Mely pontokra irányul a budapesti rendőrség pótnyomozása.

(Budapest, január 29.) A frankbotrányban megindult újabb tendőri nyomozásnak most már csak néhány részletkérdést kell a frankhamisítás ügyében tisztázni. Először a papír származásának kérdését, azután pedig meg kell tudni, hogy Windischgraetz hogyan és miképpen szerzett pénzt a frankhamisításra. Meg kell állapítani azt is, hogy a postatakarékpénztár csekkszámáján levő tartozás a hamisítás céljait szolgálta-e. Ki kell hallgatni egyes olyan szereplőket, akik szabadlábban vannak, de akik ellen terhelő vallomások hangzottak el. Meg kell állapítani, hogy hol és miként történt a külföldre küldött emberek felkészítése és Zadravetz püspökön kívül más is résztvett-e mint funkcionárius ezeken az esketésli szertartásokon. Tisztázni akarják azt is, hogy a frankhamisítás ügyében a terjesztéssel megbízott fiatalembereket ki mutatta be a hercegnek és az országos főkapitány-nak és ki volt az a közvetítő, a kinek a neve még sohasem került a nyilvánosság elé, aki kellő mértékben felelősséget tudott volna vállalni ezeknek a fiatalembereknek a megbízhatóságáért és garanciát vállalt, hogy külföldi útjukon ezek a fiatalemberek nem fogják elárulni az akciókat. Aki őket Nádosynak bemutatta, annak feltétlenül tudnia kellett a frankhamisításról és ez az ember semmiképpen sem bujhat ki a felelősség alól. Athozzák tehát ismét a főkapitányságra Windischgraetz Lajos herceget és Nádosy Imrét, hogy állandóan kéznél legyenek. ha esetleg szembesítésekre lesz szükség. Beidézik a főkapitányságra Baross Gábort, a Postatakarékpénztár vezérigazgatóját, Zadravetz István tábori püspököt, dr. Mankovits Bélát, a Schmidt Bankház dr. Héder János nevű cégvezetőjét és mindazokat, akik a rendőrség előtt eddig vallomást tettek.

A francia detektívok új kívánságai

A frankhamisítás 26 vádlottja közül huszonegyen vannak letartóztatásban és öten szabadlábban. A szabadlábban levő vádlottak Zadravetz püspök, Ferdinándy László, Baross Gábor, Mankovics Béla és Mayer János udvari titkár, Stitz János ellen pedig megszüntették az elfárast. A franciák most már a diplomáciai lépésük után szinte tétlenül várják a további eredményeket. Két nap óta egyáltalában nem mutatkoztak az

ügyészségen és ezzel meg is akasztották az ügyészség munkáját. A parlamenti vizsgálóbizottság szombaton báró Prónay György miniszterelnökségi államtitkárt hallgatja ki és a többi vezetőegység kihallgatása a jövő hétre marad. Valószínű azonban, hogy a jövő héten teljesen be is fejezi a vizsgálóbizottság a munkáját. A bizottság jelentését azután nyílt ülésen fogják tárgyalni. A francia megbízottakat dr. Sztrache Gusztáv főügyész ma délelőttre magához kérte és hosszasan tanácskozott velük. A tanácskozás során a francia megbízottak újlag arra kérték a főügyészt, hogy az ügyre vonatkozó minden aktát tegyenek át a rendőrséghez, hogy ott rendelkezésre álljanak a kiegészítő nyomozás során.

Szociálista támadás Bethlen ellen.

A magyar nemzetgyűlés mai ülésén az indemnitás vitájának során Bud János pénzügyminiszter beszéde után Farkas István szociáldemokrata szólalt fel és a frankhamisításról beszélt, amelynek főokát a kormányzati rendszer szellemében látja. (Zaj minden oldalon.)

Gróf Hoyos Miksa: Ezt maga sem hiszi!

Farkas ezután hangoztatja a jobboldal és a szociáldemokraták élénk szócsatája közepette, hogy a mai kormányzati szellem tulajdonképpen ellenforradalmi szellem.

Podmaniczky Endre: Hát a szovjet alatt mi volt? (Zaj a baloldalon.)

Farkas szerint a társadalmi egyesületekbe belevitték az állhatatlanságot és a kormány táno-gatta ezeket az egyesületeket, mert hiva a különítményrendszernek. Főlemítette, hogy Schultze, akit Erzberger német birodalmi képviselő meggyilkolásával gyanúsítanak, Gömbösnél tartózkodott egy ideig és kormányvédelemben részesült. Az Ulain-Döhmel szervezet is a társadalmi egyesületekből indult ki. Ezekről az egyesületekről megállapítja, hogy Albrecht kormányzóelnökké való választásával puccsra készültek. Összefüggést keres a frankhamisítás és a TESZ között. A kormánynak a frankhamisításban való felelősséget is felhany-torgatta. Farkas azzal fejezte be beszédét, hogy a mai kormányzati rendszernek el kell tűnnie. Utána Bethlen miniszterelnök emelkedett szólásra és ekkor a

szociáldemokraták kórusban kiáltották:

— Lemondani! Lemondani!

A miniszterelnök megfelel a szociálista vádaskodásokra.

Bethlen: A képviselő ur felelősségében jónak látja a kormány felelősségének kérdését is érinteni a frankhamisítási ügygel kapcsolatban. Megértem azt, ha az ellenzéki oldalon azt kívánják, hogy ebben az ügyben indítsanak vizsgálatot. Küldjenek ki azonban parlamenti bizottságot és ez vizsgálja meg a felelősség kérdését. Azt is megértem, hogy a képviselő urak nem kívánnak ilyen parlamenti bizottságot, hanem inkább a parlament nyílt színe előtt óhajtják a kérdést tisztázni. Azt azonban nem értem, hogyha az egyik oldal kívánságára parlamenti bizottságot létesítettünk, ahol megjelennek a miniszterek és mindenben rendelkezésre állnak a bizottságnak, hogy ugyanakkor és ugyanebben az időben, hogy lehet a kérdést itt a parlamentben is a felelősség szempontjából tárgyalni, még mielőtt ez a bizottság a jelentését idehozta volna. Ezt nem tartom konzekvensnek. Tény, hogy kivizsgáló parlamenti bizottság működik és annak a jelentése a parlament elé kerül. Addig azonban felmentem magamat, hogy az ügy részleteivel foglalkozzam. Mikor a legutóbb a felelősség kérdésével foglalkoztam, annak az volt az értelme, hogy vagy elintézzük a kérdést a nyílt színen akár interpelláció, akár szavazás formájában, vagy pedig parlamenti bizottsággal. Másként mint határozattal a kérdés el nem intézhető. A képviselő ur jónak látta személynemet is aposztrofálni és megemlítette, hogy tudtam a do-logról. Ha a képviselő ur jóhiszemű, akkor a do-logról csak úgy beszélhet, ha mindazt elmondja, amit az ügyről tud. De az egyik oldalon odaröbni a vádat, hogy a miniszterelnök tudott a do-logról, de nem megmondani azt, amit a képviselő ur bizonyára tud, hogy miféle lépéseket tett ennek megakadályozására, ez rosszhiszeműség az ön részéről. Én az ügyről a parlamenti bizottság előtt részletesen nyilatkoztam és arra kértem a bizottságot, hogy az ügy eme részét bőven ismertette hozza a parlament elé, mert nekem nem a külföldi újságokkal kell polemizálnom, hanem a nemzetgyűlésen kell a felelősség kérdését felvetnem.

— Öt temesi község ünnepélyes átcsatolása. A volt ujaradi járásból öt községet csatolt át a közigazgatási reform a perjámosi járáshoz. Az öt község Németszentpéter, Fenek, Székesut, Mimar és Nagyfalu ünnepélyes átadása tegnap történt meg. Dr. Mladin Sever volt ujaradi főbíró tegnap átadta hivatalosan dr. Lucay perjámosi főbírónak az elcsatolt községeket. A lakosság általános sajnálkozással vett búcsút dr. Mladin főbírótól, akit Buziásra neveztek ki főbírónak.

HIREK

Február 12-én lesz az Engel-ügy főtárgyalása.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi ügyészség fogházában egy sápadt, szomorú ember várja türelmetlenül a február 12-ikét, azt a napot, amelyen bírái elé állhat s megmondhatja, hogy ha vétkezett is, nem magáért tette. Engel Mór, a csalással, sikasztással és hamisítással vádolt fa-kereskedő ugra az ügyészség fogházában van. Másfél esztendeig tartották vizsgálati fogságban s közben a feljelentők nagyrésze visszavonta a feljelentést. Végre néhány héttel ez előtt kintülték ügyét főtárgyalásra. A tárgyalást nem tartották meg, azonban az aradi törvényszék szabadlábra helyezte Engelt. A szabadság azonban nem sokáig tartott, néhány nappal ezelőtt a timisoarai táblától szigorú parancs jött. Az ügyészség megfélembreztette a szabadlábra helyezést, a tábla helyt adott ennek és a szerencsétlen ember, aki alig örülhetett a szabadságnak, az életnek, újra bekerült a szomorú börtönfalak közé s ott várja be február 12-ét.

— A görög király Bucuresztiben. Bucuresztiből jelentik: György görög exkirály, nővére Kirilla hercegnő társaságában ma a fővárosba érkezett.

— Vasárnap megnyílik a tüdőbeteg kórháza. Kitaró és szívós munka után végre megnyílik az aradi tuberkulotikus kórház, amelynek Moga Cornelia dr. fog az élén állani. Az új kórházat vasárnap dr. Robu János főpolgármester ünnepélyes keretek között adja át a közhasználatnak és az új kórház aznap már vesz is föl betegeket. A tüdőbeteg kórházában három osztály lesz az ápolási költségek és az ellátás szerint osztályozva. A közös teremben lesznek a harmadosztályú betegek, akik napi hetven lej ápolási díjat fizetnek, a másodosztályú ellátás díja naponként százhatvan lej lesz és ezek a betegek kettesével lesznek egy szobában. Az első osztályon minden betegnek külön szobája lesz és napi kétszázhetvenöt lej lesz az ápolási díj.

— Szabadjegyek meghosszabbítása. Bucuresztiből jelentik: Illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján közölik, hogy a CFR. szabadjegyeit, különbség nélkül március 31-ig meghosszabbítják.

— Törvényszéki szünet a községi választások miatt. Az aradi törvényszék közli, hogy február 19—21-ig a községi választások miatt a törvényszéki tárgyalásokat nem tartják meg. Így azok, akiknek ezekre a napokra tüzték ki a tárgyalást, újabb terminust kapnak.

— Másfél milliárdal megcsalták a pesti munkásbiztosítót. Budapestről táviratozzák: A munkásbiztosítópénztárnál Deli József tisztviselő egy négytagú társaság közreműködésével két esztendőn keresztül másfél milliárdot vett fel hamis utalványok alapján és a munkaképtelenség heti járandóságai címén. A bűnösöket letartóztatták és széleskörű nyomozást indítottak a család minden részletének kiderítése céljából.

Megtartják a községi választásokat.

(Bucuressti, január 29.) A Dimineata és Cuvantul komoly forrásból azt a hírt közli, hogy a kormány, látva az ellenzéki pártok megegyezését, a községi választások elhalasztására gondol. Ez a hír természetesen megerősítésre szorult. Mint bucuressti tudósítónk este jelenti, a mai minisztertanács után Tatarescu belügyi államtitkár felhatalmazta a Rador távirati irodát annak a hírnök a megcáfolására, hogy a kormány a községi választásokat elhalasztja.

— A községi választásokat a már jelzett időpontban feltétlenül megtartják — mondotta Tatarescu — és minden ezzel ellenkező hír teljesen légből kapott kitalálás.

— Deák Ferenc emléke a magyar nemzetgyűlésen. Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés mai ülésén Deák Ferenc emlékének áldoztak, a nagy államférfiu halálának fél évszázados fordulója alkalmából.

— A romániai magyarság gyászja. Székelyudvarhelyről szomorú hírt hozott a táviró: Meghalt idősebb Ugron Ákos, Udvarhely megye utolsó magyar főispánja. A hetvenhét éves aggastyánt tegnap este hét órakor szölytotta az Ur magához, gyászba borítva ezzel egész Románia magyarságát. Az elhunyt egyike volt a régi magyar közélet kiválóságainak. Közéleti és társadalmi szereplésével általános tiszteletet és közbecsülést érdemelt ki. Halálával a magyar élet egyik hatalmas törzse dőlt ki, melyet gyászolva áll körül egy magyart nemcsak megbecsülni, de megszárnai is tudó nép.

— Elfogott tolvaj. A napokban a Mairoviitz-cég milovai telepéről két gépsziját loptak el. Novác Traján konopi csendőrmester megejtette a nyomozást, amely sikerrel járt, a mennyiben a tettest Crai Traján sorosági legény, az organdát pedig Vid Aurél konopi lakos személyében elfogta. A tolvajt az aradi ügyészség-re kísérték.

— Elfogott tolvaj házaspár. Kripp József nyugalmazott körjegyző feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, hogy lakásából 5000 lej elloptak. Nadabán György, az I. kerületi rendőrség detektívje végezte ez ügyben a nyomozást, amelynek során letartóztatta Németh János aradi péksegédet és feleségét Csizmás Erzsébetet, akik be is ismerték a lopást. A tolvaj házaspárt ma átkísérték az ügyészségre. — Ötvenegy Gelei Andrásné ma reggel jelentette a rendőrségen, hogy Str. Pomniiu 26. szám alatt lakásából ismeretlen tettes állandóan lopkodja arany és ezüst értékű tárgyait. A nyomozás megállapította, hogy a betörést Olla József követte el, aki felhasználván Geleiné távollétét, behatolt a lakásába és a szekrényben lévő arany- és ezüstpénzeket rendszerint megdézsmálta. Olla Józsefet letartóztatták.

— Nem mind arany, ami fénylik. Több jegvespár feljelentésére ma reggel előállították a rendőrségre Mózes Hermann aradi bázáros, aki magas áron rézgyűrűket árult aranykarikák helyett és ezzel több hiszékeny embert érzékenyen megkárosított. Mózes Hermannat kihallgatása után átkísérik az ügyészségre.

— Halálos lovaglás. Súlyos szerencsétlenségnek esett áldozatul Arad határában Crisan Pavel repeszi földműves, aki egy lökereskedőtől vásárolt lovával lóháton szándékozott visszatérni falujába. Amikor azonban a Radnai-ut végén lévő vámot elhagyta, lóva a mellette elro-

gogó vonat miatt megbokrosodott és lovasát ledobta. Crisan Pavel olyan szerencsétlenül esett le a lóról, hogy nyomban szörnyvethalt.

— Fekete Mihály aukciója. A színház nélkül maradt Fekete Mihályt és a szerződés nélkül álló Sugár Terit súlyos anyagi válságba sodorta színházi koncessziójuk megvonása. Fekete Mihály emiatt a timisoarai lapokban egy felhívást tett közzé, amelyben bejelenti, hogy élni muszáj s ezért kénytelen husz esztendőn át szorgalmasan összegyűjtött és féltő gonddal, hozzáértéssel összeválogatott műgyűjteményét kiárúsítani. A kiárúsítás Timisoarán az új Iparkamara épületében lévő egyik üzlethelyiségben történik, amelyet erre az időre Fekete Mihály valóságos műkereskedéssé rendezett be. A falakon modern és antik festmények tömege lóg tarka összevisszaságban. Marco, Lucas Mayer, Iványi-Grünwald, Telep, Hermann Lipót, Lotz, Ercay, Mierevelt és még egy csomó piktor munkái. Sok bizánci és antik szentkép, művészi szobrok, fa-szobrok, szőnyegek, Biedermeyer-butórok, selymek, a vitrinekben több száz antik pohár, csodálatos faragású pipák, boglárók, régi pénzek, meissenai porcellánok zsufolódnak össze. Az aukció szombaton kezdődik meg.

— Rendszeret. Robog a kisvasut, s a teljes sebességgel haladó kisvasutról jóval a megálló előtt egy ur nagyszívet leugrik. Alaposan elvágódik. A földön fekvő odaszól a rendőrhöz:

— Biztos ur, hány óra?

— Nyolc.

— Nyolc? Akkor felkelek.

— Lopás után gyilkosság. Az aradi törvényszék második szekciója tegnap Horváth Lajos előzetes letartóztatásba helyezett tolvaj ügyével foglalkozott. A törvényszék szabadlábra helyezését rendelte el. Horváth azonban nem hagyhatta el mégsem a fogházat, mert egy gyilkosságban való részvétel miatt a szabadlábrahelyezéssel egyidőben letartóztatási parancs érkezett, amelyet azonnal fogantatosítottak.

— Megtévedt fiu. Megirtuk, hogy Molnár Mária feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki Bulv. Regele Ferdinand 65. szám alatt lévő lakását állandóan fosztogatta. A gyanú Molnár Mária kis-korú fiára esett, aki ismeretlen helyre szökött Aradról. Ma távirati értesítést kapott a rendőrség, hogy a megtévedt fiút a marosvásárhelyi rendőrség letartóztatta.

Könyvtömeg kiárúsítás Kerpelnél.

— Meseidőutáras, melyet február 7-én rendez a Növédelmi Hivatal, jegyek már kaphatók Oláh Sándornál.

— Utazók közgyűléséről szóló be számolónkra reflektálva, Herczeg Miksa, az egyesület volt elnöke annak a leszögezésére kér bennünket, hogy ő az egyesület éléről önként lépett vissza s maga kérte a közgyűlést, hogy ne kandidálja elnöknek, mert azt semmi körülmények között sem fogadja el. A közgyűlést megelőző választmányi ülésen is ugyanezt jelentette be.

— Köhögés, rekedtség, hurut ellen legjobb a valódi RETHY-féle pe-metefucukorka. Mindenütt kapható.

Jelmezek

Arad, Str. Blanduziei No. 24.

— Sirota febr. 2-1 hangversenyére előjegyzett jegyeket kérjük mielőbb kiváltani, mert azokat tekintettel az óriási érdeklődésre, csupán szombat estig tarthatjuk fenn. Oláh & Co.

— A Fehér Kereszt-bár ismét megnyílik. Arad eme legrégebb és legnívósabb szórakozóhelye február 1-én, hétfőn ismét megnyílik. Az igazgatóság a sok izléstelen számok helyett, melyek a szórakozóhelyek nivóját rontják, egy kiváló mondain táncospárt és egy kitudó bécsi bár-humoristát szerződtetett, melyek a legkényesebb izlésű közönség igényeinek is megfelelnek.

— A félreértett randevu; Nincs irredentizmus az aradi román. kat. zárda polgári leányiskolájában; Szendrey Mihály jubilált; Körintervju a világ nagyjaival; Vidám esetek; stb. az „Aradi Kurir“ mai számának főbb közleményei.

MULATSÁG

— Concordia-bál Bécsben. Bécsből jelentik: Hétfőn zajlott le az osztrák főváros egyik legelőkelőbb bálja, amely minden farsang fénypontja: az újságírók Concordia-bálja. A bálon megjelentek az összes Bécsben levő külföldi diplomata-ták s az osztrák főváros politikai, pénzügyi és művészeti faktorai. A szédítően elegáns toalettek elragadó képet nyújtottak s a bécsi lapok hasábján keresztül csak a ruhák leírásával foglalkoznak. A zenét Bécs legelőkelőbb muzikusai szolgáltatták. Dr. Haimisch birodalmi einök az összes osztrák miniszterek társaságában szintén résztvevett a fényes mulatságon.

— Az AAC zártkörű jelmezestélye február 1-én a Fehér Kereszt nagytermében. Bejárat Str. Eminescu (Deák F.-u.) felől. AAC tagok meghívó bűnösök igazolványaikkal léphetnek be.

— Bőriparosok bálja. Az aradi cipész- és eszmadia iparosok 1926. évi február hó 13-án este 9 órai kezdettel dr. Robu János főpolgármester és Filotti Zsuzsanna rendőrprefektus védnöksége alatt a Fehér Kereszt-szálló nagytermében táncmulatságot rendeznek. A tiszta jövedelem egyharmada az aradmegyei árvizkárosult iparosoknak, kétharmada az aradi cipész és eszmadia iparosok özvegyeinek és árváinak jut.

KÖZGAZDASÁG.

Kinevezték a megyei adóketőbizottságokat.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi pénzügyigazgatóságon ma irták alá a megyei adókető-bizottságok tagjainak kinevezését. A kinevezésekkel kapcsolatban pontosan megállapították az időpontot, amely alatt az adókető-bizottságoknak munkájukat el kell végezniök. **Rovine** községben március 22-től 28-ig történnek meg az adóketések és itt a kincstárt Ratz ellenör fogja képviselni. **Pecican** március 22-től 30-ig tart az adóketés, a kincstár képviselője Haas perceptor, **Nagylakon** ugyanebben az időben lesznek az adótárgyalások és itt a kincstári Ratz ellenör, az adóketát Caba Mihály mint rendes és Ghirucovic Traian mint póttag képviseli. **Curtici**-on február 22-től március 10-ig tárgyalnak, a kincstár képviselője Varga adóellenör. **Micalaca** február 22-től március 10-ig, kincstári képviselő itt is Varga adóellenör. **Kisjenön** február 22-től március 9-ig, kincstári képviselő Tataru ellenör, a polgárság képviselője Onica Mihály mint rendes és Memete Todor mint póttag. **Székudvaron** március 13-28-ig, Tataru ellenör a kincstári képviselő, rendes tag Ardelean György és póttag Tapos Miklós. **Seprösön** február 22-től március 9-ig, a kincstár képviselője Sebestyén adóellenör. **Borosjenön** március 14-31-ig, a kincstári megbi-

zott Sebestyén, a polgárság képviselői Gurban Constantin és Herbei Pál. **Pankolan** február 12-től március 15-ig, kincstári képviselő Spiessny adóellenör, polgári megbizottak Valean Demeter és Gürtlich Ágoston. **Tarnovan** február 22-től március 7-ig, kincstári képviselő Dragos controlor, a polgárság megbizottai Voian Sofron és Roman Peia. **Butenön** március 17-31-ig, kincstári képviselő Spiessny controlor, a polgárság megbizottai Miclea János és Floruti János. **Nagyhalmgyon** március 10-21-ig, kincstári megbizott Dragos adóellenör, polgári megbizottak Borza Péter és Pop Toma. **Világoson** február 22-től március 7-ig, kincstári megbizott Halas adóketőket, polgári képviselőket Secula Aexentie és Tomas Demeter. **Radnán** február 22-től március 7-ig, kincstári képviselő Schramm adóketőketi fönök, polgári képviselőket Anghelina János és Sis Vazul. **Sovarsinban** február 22-től március 7-ig, kincstári képviselő Givulescu perceptor, polgári megbizottak Tomodan Stefan és Hadan Karácsony. **Ujardon** február 22-től március 15-ig, kincstári képviselő Kaffka controlor. Több helyen még nem sorolták ki a polgári megbizottak neveit és az aradvárosi adókető-bizottságok összeállítása is most van tárgyalás alatt.

Jelentős lejemelkedés.

Zürichben 2.31, Párisban 11.70 a lej.

A lej ma váratlanul ismét jelentékenyen emelkedett és a tegnapielőttinél nyolc és fél ponttal magasabban jegyezték. A zürichi jegyzésre természetesen a belföldi piac élénken reagált és a fölélé futó idegen valuták hirtelen zuhanást mutatnak. Idegen valutákban nagy a kínálat, azonban vásárló kedv nem volt, mert remélik, hogy a lej a napokban elért mélypont után ismét el fogja érni régi szilárd pozícióját. A legfeltűnőbb az esés a dollárnál, amely már kétszázharminchármas árfolyamon állott és ma egységként tíz ponttal olcsóbban kapható.

Helyi valutaárak. (Január 29.) Áru: Dollár 223, angol font 1080, cseh korona 6.60, francia frank 8.70, lira 9, dinár 3.80, schilling 31.80, márka 52, magyar

korona 310, svájci frank 43. — **Pénz:** Dollár 222, angol font 1060, cseh korona 6.50, francia frank 8.50, lira 8.50, dinár 3.70, schilling 31.50, márka 51, magyar korona 313, svájci frank 42. — **Kifizetések:** Newyork 224.50, London 1108, Prága 6.67, Páris 8.62, Milanó 9.15, Belgrád 3.99, Bécs 31.80, Berlin 53.70, Budapest 308, Zürich 43.50.

Zürichi tőzsdenyitás. (Január 29.) Berlin 123.45, Amsterdam 208.10, Newyork 518.50, London 2520.75, Páris 19.62.50, Milanó 20.90, Prága 15.34.50, Budapest 0.0072.60, Belgrád 9.15, **Bucuresti** 2.28.55, Varsó 0.00073.025.

Zürichi tőzsdézárlat. (Január 29.) Berlin 123.40, Amsterdam 208.10, Newyork 508.50, London 2521.50, Páris 19.53, Milanó 20.89, Prága 15.34.50, Belgrád 9.14.50, Budapest 0.0072.60, **Bucuresti** 2.31, Varsó 0.00072.50, Bécs 0.0073.025.

Bucuresti-i tőzsdézárlat. (Január 29.) **Kifizetések:** Páris 8.53, Berlin 53.75, London 1095, Newyork 225, Milanó 9.10, Zürich 43.50, Bécs 31.70, Prága 6.65, Brüsszel 1025. — **Valuták:** Napoleon 840, márka 53.50, leva 1.58, török lira 1.15, angol font 1085 francia frank 8.55, svájci frank 43.50, lira 9.15, drachma 2.70, dinár 3.92, dollár 225, lengyel márka 28, osztrák schilling 32, magyar korona 317, szokol 6.60.

= **Mai hetipiac.** Burgonya 5 lej, vaj 140—160 lej kilogrammonként, kelkáposzta 2—3 lej, kalarabé 1—2 lej fejenként, zöldség 5 lej csomója, tojás 1.80—2 lej darabja, tej 10 lej, tejjel 30—35 lej literje, alma 10—24 lej kilogrammonként. A baromfipiac árai: sovány liba 240—250 lej, sovány kacsa 120—140 lej párja, kövér liba 250—400 lej, kövér kacsa 140—160 lej darabja, tyuk 120—160 lej, csirke 60—70 lej párja. A gabonapiac árai: buza 910—930 lej, kukorica 380 lej, árpa 530 lej, zab 520 lej métermázsánként. Az állatvásár árai: marha 18—25 lej, borju 35—37 lej, sertés 30—35 lej kilogrammonként élősúlyban.

?
Elsülyedt világ
?

MOZI.

xx „A fehér apáca“ slágerfilm vetítését egy nappal meghosszabbította és vasárnap is játsza az aradi Apolló mozgószínház. Naponta négy előadásban szerepel műsoron ez a csodálatos szépségű film, amelynek vetítését eredeti zene és énekkar kíséri művészi teljesítménnyel. A főszerepet Lillian Gish, a legbájosabb mozzisnésző alakítja. A jegyek elővételben kaphatók az Apolló elővételi pénztáránál.

xx „A fehér apáca“ előadásai az aradi Apollóban ma, szombaton és

Tavaszi divatlapok
Sándor hirlapirodában Arad

holnap, vasárnap fél 3, fél 5, 7 és negyed 10 órakor kezdődnek.

xx „Sherlock Holmes kalandjai“ filmbemutató az aradi Urániában. Ma, szombaton mutatja be az Uránia mozgószínház „Sherlock Holmes kalandjai“ című szenzációs kalandorfilmet. A világ leghíresebb detektív-történetei elevenednek meg a nézők előtt a maguk izgalmas valóságában. Sherlock Holmes szerepét Eille Norwood játsza. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor ktdzódnek.

xx Jön! Pola Negri legújabb filmje: „A kínai kaland.“

RHEUMA
KÖSZVÉNY
GYÓGYHELYE

PÖSTYÉN

télen át is nyitva.

Ne hanyagolja el baját, hanem használja a póstyéni iszapkurát. Házikurához való iszap Pl. Qa. iszapkocka és használatra kész Gamma-kompress kapható minden gyógyszer-tárban és drogériában.

Aradi főlerakat:

RÉNYI TIBOR
gyógyszertárban
Bul. Regina Maria.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judeului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget

FIGYELMEZTETÉS!

Minthogy a Bársony C. és Társaság felszámolás előtt áll, figyelmeztetem a cég adóseit, hogy Bársony Cornél urnál fizetéseket ne teljesítsenek, mert ő fizetések felvételére nincs feljogosítva. 741

Arad, 1926. január 29.

JAKAB JENŐ,

a Bársony C. és Társaság cég beltagja.

Társaság

vagy finanszírozót keresek reális vállalat terjeszkedéséhez 200—300.000 lej szükségeltatik részletekben. Ajánlatokat „Szo Id“ jelíggel Rudolf Mosse hirdetőbe kérek.

Az aradi APOLLOBAN
egy nappal meghosszabbítva

vasárnap utóljára!

Fehér apáca.

Szezonsláger!
Főszerepben:

LILLIAN GISH.

Az előadások ma, szombaton és vasárnap
1/2 3, 1/2 5, 7 és 1/4 10 órakor kezdődnek.

Az aradi Urániában
bemutatója ma szombaton

Sherlock Holmes
három kalandja.

Izgalmas detectiv regény Scherlock Holmes regények után.

Cimszerepben:

Eille Norwood.

Az előadások 1/2 5, 6, 1/2 8 és 9 órakor kezdődnek.

Gyenge bizalmat kapott a Luther-kormány.

(Berlin, január 29.) A birodalmi gyűlés 160 szavazattal 150 ellenében bizalmat szavazott a kormány

Monstre-küldöttség az aradi piacért.

Ujarad nem hoz élelmiszert Aradra, ha nem helyezik vissza a piacot. — Kettős küldöttség a főpolgármester előtt.

(Saját tudósítónktól.) A napi élelmiszer-piac évekként előtt történt elhelyezése indokolt és jogos panaszt váltott ki az aradi kereskedők között. Évtizedeken át a Szabadság-téren volt az élelmiszerpiac és soha senki ez ellen panaszt vagy kifogást nem emelt, a mi természetes is, mert hiszen ez a tér központi fekvésénél fogva is a legalkalmasabb volt mindig a piac céljaira annál inkább, mert a kisvasutnak itt a végállomása, a mi a vidékieknek nagyban megkönnyítette az eladásra szánt élelmiszerek idehozatalát és a vásárlóknak is nagy kényelem volt, hogy kisvasuton mehettek a piacra és hogy az üzletekkel övezett Szabadság-téren összes bevásárlásaikat elintézhették. Mindenképpen indokolatlan volt az akkori városi tanácsnak az a belülről iniciált elhatározása, amely az élelmiszerpiacot áthelyezte a Thököli-térre. Ugy a vásárlók, mint főképpen a Szabadság-téri kereskedők már akkor fölemelték ez ellen tiltakozó szavukat, de a tiltakozásnak nem volt fogantaja. Hiába fejtették ki a kereskedők, hogy ők a boltbérek és egyéb dolgok tekintetében a piaci forgalomra rendezkedtek be, hogy az adójukat is ahhoz a forgalomhoz mértén állapították meg, a tanács sehogysem akarta rászánni magát a piac visszahelyezésére.

Mostanában fokozott eréllyel újult meg a piac visszahelyezésére irányuló mozgalom, amelyet a Szabadság-tér kereskedőin kívül a lakosság más rétegei is nagyban támogatnak. Az újabb mozgalomnak most komoly figyelmet érdemlő segédcapatai érkeztek. Ugyanis az ujaradi termelők, a kiknek Arad élelmiszer-ellátásában a legjelentékenyebb részüket van, szintén erőteljesen követelik

a piac visszahelyezését, mert az ő érdekeikkel is ellenkezik az áthelyezés és ők is a leghatározottabban követelik a piac visszahelyezését. Az ujaradiak most tartott gyűlésükön elhatározták, hogy csatlakoznak az aradi kereskedők mozgalmához és már eleve kijelentették, hogy ha a mozgalom ezuttal nem jár sikerrel, úgy bojkott alá helyezik az aradi piacot és mindaddig nem hoznak élelmiszert Arad élelmiszerzésére, míg a piacot vissza nem helyezi a tanács a Szabadság-térre. Holnap, szombaton délelőttre két küldöttség is bejelentette tisztelgését a főpolgármesternél: a kereskedők küldöttsége és az ujaradiak deputációja. Mindkét küldöttség a piac visszahelyezését kéri a főpolgármestertől és nincs kétség benne, hogy Robu János dr. főpolgármester teljesíteni is fogja ezt a kérelmet, amelyet igen komoly gazdasági szempontok indokolnak.

Keresnek egy izgató tanárt.

Ma köröző távirat érkezett az aradi ügyészségre a gyulafehérvári ügyészségtől. A táviratban közlik, hogy Helmann Ede tanár, aki Cergeulmic (Kiscsergő) községben a lutheránus iskola tanára volt, s akit a gyulafehérvári ügyészség perbe fogott a törvények elleni izgatás büntetéseért, ismeretlen helyre szökött. Kérik az ügyészséget, hogy amennyiben területén feltalálható lenne Helmann, azonnal tartóztassák le s szállítsák Gyulafehérvárra.

?
Elsülyedt világ
?

Ne dobja el!

rossz villanyégőit, mert azokat ráfizetéssel garantált gyári új égőkre cserélem. üveg és porcellán tárgyak szakszerű ragasztása, képerreztetés és üvegezést ismerősből váltatok. SCHWARZ üveges, Arad, a zsidótemplom mellett

7612

Háztelkek

a Strada Abatorului (volt Vágóhid-noca) 10-18. házszámú területen

azonnali átvétellel

eladók. :: Értekezhetni:

Halmi József

forgalmi irodájában Arad, Strada Eminescu (v. Deák Ferenc-u.) 9. sz.

Szakképzett tőkeerős hárló

200-600 holdas hérletet keres

1926. őszi átvételre, ügynökök kizárásával. :: Feltétel: prima föld, urf. lakás s elegendő épületek. Értesítés közvetít:

Békésvármegyei Gazdasági Egyesület Békéscsabán

7084

Magánház | Belvárosban

a volt Szabadság-térhez közel elhelyezkedő 4 szobás lakással, külön házmesteri lakással 370.000 leleiért eladó. 16125

Megbizott:

Uranul-iroda Arad, főpostával szemben.

a volt Batthyány-ucca közelében gyönyörű modern urf. magánház, átvehető 4 szoba, elő, fürdő, cselekedszobás modern lakással, parkirozott udvar és nagy gyümölcsös kerttel, ritka alkalmi áron 750.000 leleiért eladó. 16125

Kizárólagos megbizott:

Uranul-iroda Arad, főpostával szemben.

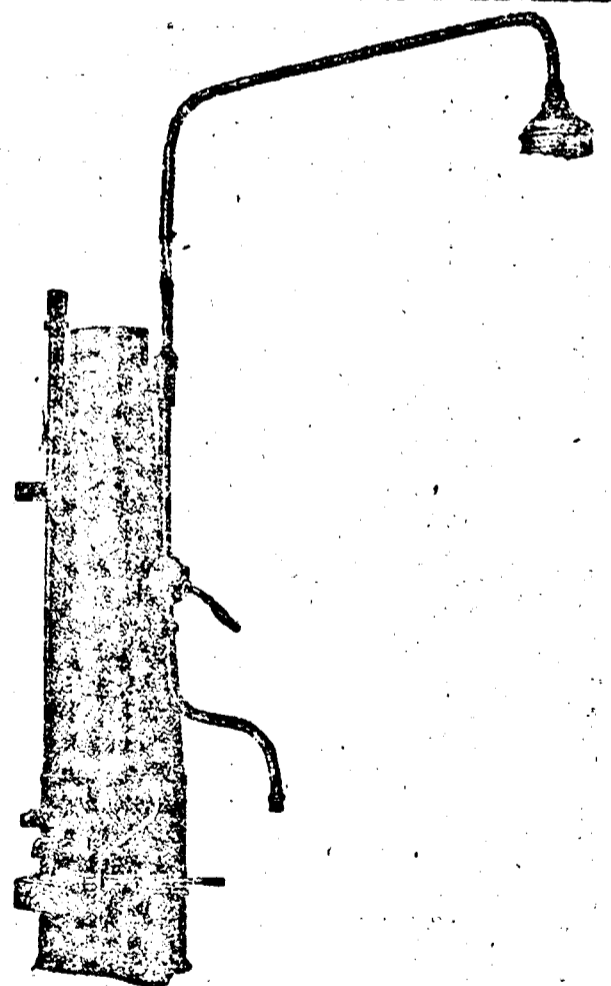
Egy jómegjelenésű nő,

ki a háztartásban teljesen jártas, gazdaszónynak vagy házvezetőnőnek urf. emberhez ajánlkozik.

Cím: Arad, Strada Blacuizel (Közep-noca) 5., az udvarban, d. u. 2 órától este 7 óráig található a lakáson. 722

Tenyészkanok

és 278 drb. herelt és miskarolt egyéves sülők elsőndű mangolica faj eladó. Érdeklődni lehet: **Holländer Miksánál** Arad, Strada Closoa 7. (Szent László-ucca). 535

385

Ugy, mint a békében, ismét kényelmesen és olcsón fürödniünk gázzal, valamint számtalan ipari célra is előnyösen használhatjuk a kitűnő minőségű gázt. — **Berendezési tárgyakat részletfizetésre és gázszereleési munkálatokat önköltségi árban vállalunk.**

UZINELE COMUNALE Sectia Gaz aerian

Arad, Str. Muciu Scevola No. 9., 11., 13.

Telefon 27., 25. és 16. és Str. Eminescu 4. sz. alatt levő városi üzlet mindennemű megrendelési ügyben a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll.

„ROYAL” kávéházban minden este nagy bar-kabaré! Nyitva reggel 3 óráig! Arad, Str. EUCUR (volt Eötvös-ucca.)

Ongyilkos lett egy politikai merénylő.

Daszkalov prágai bolgár követ gyilkosa a fegyházban felakasztotta magát.

(Prága, január 29.) Cicankov bolgár diák, aki a Sztambulijszki-kormány egykori prágai követét, Daszkalovot megölte, a karthauzi fegyházban cellájában felakasztotta magát. Cicankov annakidején Prágában nyílt uccán lőtte arcon Daszkalovot, de a prágai

esküdtszék felmentette. Eleinte Nikolov néven szerepelt, néhány nappal felmentése után azonban kiderült, hogy Cicankovnak hívják. Rövidesen újabb bizonyítékok merültek fel ellene és ezeknek alapján új tárgyalást rendeltek el. A második tárgyaláson Cicankovot husz évi fegyházra ítélték.

Vilmos császár

favágás közben politizál.

Amerikai újságíró intim beszélgetése a doorni remetével. — Anglia rideg magatartása erősen érlelte a háborút.

Sylvester Viereck, a „Nana” sajtóügynökség tudósítója tovább közli azoknak az intim beszélgetéseknek részleteit, melyeket Doornban Vilmos császárral folytatott.

— A száműzetésben élő Hohenzollern Vilmos — írja a tudósító — még most is a régi — minden iránt érdeklődik. *Miközben fát vág, teológiáról, régészetről és világpolitikáról beszél.* En is hasítottam vele együtt a fatömböket és ezalatt a legkülönbözőbb témákról beszélgettünk.

— Akár hiszi, akár nem — mondotta nekem favágás közben — az a látogatás, amelyet House ezredes 1914 tavaszán Berlinben tett, majdnem megakadályozta a világháborút. Erős a meggyőződés, ha a londoni külügyminisztérium éppen olyan előzékenységgel fogadta volna Wilson elnöknek azokat a proposícióit, amelyeknek House ezredes volt a tolmácsolója, mint amilyen előzékenységgel mi fogadtuk, akkor elejét lehetett volna venni a katasztrófának. Az ezredes látogatását azonban úgy tüntették fel, mintha az tökéletesen hiába való lett volna, még pedig azért lett volna hiábavaló, mert a német militarizmuson megtört békességes szándéka. De ha megnézzük House ezredes levelezését, azt látjuk, hogy az ezredes igen optimistának mutatkozott a német fővárosban. „Egyet-mást már elintéztem Berlinben — írja egyik levelében — de még nem mindent. Annyit azonban mégis nyélbe ütöttem, hogy Londonnal megkezdtem a tárgyalásokat. Hétfőn a császárral fogok ebédelni. Azt tanácsolták, hogy ne menjek Tirpitz tengernagyhoz, mert nem

tulságosan kellemes férfi. En természetesen egyenesen hozzá mentem és igen érdekesen elbeszélgettünk. Erőteljes fickónak találtam. Jagow kedves ember, de nem egyéniség”.

A császár ezután elmondotta az amerikai újságírónak, hogy House ezredes azt ajánlotta Greynek, az akkori angol külügyminiszternek, hogy találkozzék II. Vilmostal. Grey fagyosan fogadta a gondolatot és kijelentette, hogy a találkozást nem látja szükségesnek.

— Semmi kétség nem fér ahhoz — mondotta a doorni remete — hogy Anglia volt az, mely bűnös könnyelműséggel szabadjára engedte az eseményeket.

Háztulajdonos-lista Clujon.

A cluji háztulajdonosok önálló listával mennek a községi választásba.

(Cluj, január 29.) A kolozsvári háztulajdonosok egyesülete tegnap délután dr. Simon elnöklete alatt értekezletet tartott a községi választások ügyében. Dr. Fekete Nagy Béla volt polgármester közölte a megjelentekkel, hogy Utalea primar és a Magyar Párt vezetősége között a községi választások tárgyában megbeszélések folynak. Miután ebben a kérdésben a Magyar Párt választmánya csak kedden fog dönteni, kérte az elnököt, hogy az értekezletet halasszák el. Groza Frigyes és Jacuban Todor felszólalása után az értekezlet elvetette Fekete Nagy Béla indítványát és úgy határozott, hogy a kolozsvári háztulajdonosok önálló listával indulnak a választási harcba.

Harisnya 20. — lejtől 145. — lejtől: Selyem harisnya L. 138. — Mollier harisnya (spricelt) 63. — lejtől: Selyem sálak 138. — lejtől: Reform nadrágok 65. — lejtől: kesztyűk 45. — lejtől: Kötött árak, csipkék, gombok, cérna-árak stb. rövidárak legolcsóbb beszerzési forrása! **Bogyó A.** ARAD, Strada Eminescu 18.

Mozigép

teljesen jókarban, áron alul eladó. Vidékre ahol mozi nincs nagyszerű vállalkozás. **Bereoky**, Arad Str. Eminescu 3. (Deák Ferenc ucca.)

ELADÓ
15.000 drb. vadvesz, 50 cm. hosszú, oltásra. — Ugyanott 5000 drb. szállókaró a 2. lejtől.
Köles A.
Pecica-Románá, Szent-Tamás.

Legmodernbb fürdőszoba és vízvezetési berendezéseket legutányosabban **Weisz Márton** készíti. Arad, Str. Unirei 14., Ortutay-pal.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés árát hétköznap 3 lej — bani, vasárnap 4 lej. — Vastagabb betűvel 6 lej, ill. 8 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig veszik fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 30 lej, vasárnap 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket szüveget, amelyik tartalmazza a legy. eredeti alájában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 181. * * * * *

Házasság.

HÁZASSÁGOT legelőnyösebben közvetít. Előjegyezve számtalan előkelő társadalmi állású és vagyonnal rendelkező ur és urnő. Minden megbízás eredményéért garantiál. Cégjelzéstelen levelezés „Amor” Timisoara, I. Gen. Poporgescu 7. szám. 499

VIDÉKI özvegy 52 éves családnélküli dívatáru kereskedő, kinek szép berendezett 17 év óta fenálló, jólmenő üzlete van és berendezett lakással bir, nősülés céljából keres egy megfelelő nőt vallás különbség nélkül, aki 500.000 lej készpénzzel rendelkezik, az üzlet erősebb fejlesztésére kölcsönös közreműködéssel. Ajánlatok az Aradi Közlöny kiadójába „Biztosított jövő” jellegére kérem. 724

Alkalmazás.

ÜGYNÖKÖK, férfiak-nők magas fizetéssel felvétetnek Braun, Arad, Calea Banatului 3. 477

INTELLIGENS urileány magános öreg urnál házfelügyelőnői állást keres. Cim Péterialvy Gabriella, Haien ultima Baia-félix. 685

KERESÜNK AZONNALRA RÖVIDÁRUSZAKMÁBAN bevezetett utazót, ki cikkeit magával vinné. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 712

KÉT fiatal vegyeskereskedő segéd azonnal felvétetjük. Húppnál, Vadas, Jud. Arad. 16770

PERFEKT szakácsnő február 1-re felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 754

Lakás.

KIADÓ 2 ötzobás, 2 négyzobás, 8 hóróm szobás lakás. Halmi ügynökség, Arad, Str. Eminescu (Deák F.) 9. 743

EGY kétágyas, csinosan bútorozott uccai különbejáratu szoba 1-2 fiatalember részére kiadó. Arad, Str. Ciontea (Pöntenberg) 16. 750

Vétel és eladás.

KÖLCSÖNKÖNYVTÁR (Kerpel-féle) állandóan bővül összes újdonságokkal. — Meggyőződhetik próbabérlettel! 7501

ZONGORA, látszó, kézimunka, ágyterítő, új és használt lendamasz asztalnemű, különböző férfi ruhák, háló, ebédlő, szalon, uriszoba berendezések, gyönyörű faragott és intarziás tükrök, antik fotelok, varrógép, Smith Premier írógép, keleti és helyben készített perzsaszőnyegek, futó szőnyeg, rézágy és mosdó, antik órák, antik ágy, álló villanylámpák, sörszervize, képek, dísz tárgyak, egyes butordarabok stb. eladók. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

„AROMA” KRÉMPOR minden fűszer-és csemegeüzletben, drogériában kapható. Ára 10 lej. 10313

PERZSASZŐNYEGEK, asztalterítők eladók. Arad, Str. A. Gavra (Csernovitsucca) 12., I. em. jobbra Kovás. 729

TELJESEN új férfi szoba, börgarnitúra, könyvszekrény, íróasztal stb. eladó. Érdelkölhetni Halmainál, Arad, Str. Eminescu (volt Deák F.-u.) 9. sz. 566

ANTIK BUTOROKAT, porcelánokat, üvegárukat, különböző szobaberendezéseket, vitrineket, egyes butordarabokat, perzsa- és gyári szőnyeget, fehérneműket stb. bizományba veszek, s azok gyors eladásáról gondoskodom. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

KÖHÖGÉS-, rekedtség ellen használjon Itto bonbonst. Készítő Földes gyógyszer-tár Arad. 527

ÜZLETBERENDEZÉS, teljesen modern, megfelel bármilyen üzletnek. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 746

EZÜSTÖT, ékszert, antik butort, zooprárt, teljes modern lakás berendezéseket legmagasabb árban veszünk. Vidékre utazunk. Salon Artistique Arad. 2601

ELADÓ MÉNEK. Nonino 5 éves, angol félvér 5 éves Renz Antalnál, Pancota. 635

Üzletek.

SZIKVIZGYÁR teljes berendezéssel, nagy vevőkörrel eladó. Mészáros Elek-né Buteni, Jud. Arad. 723

BELVÁROSI fűszerüzlet trafikkal eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 745

ÜZLETHELYISÉG főtér mellett átadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 747

Üzlethelyiségek

bérbeadók

Arad, Str. Horia (Széchenyi-u.)
(volt „Millenium” épület).
Bővebbet a háztulajdonosnál.

Oktatás.

GYORS- ÉS GÉPIRÁSI TANFOLYAM, keresk. szakoktatás, nappali és esti kurzus Engelnél, Arad, Str. Brancovici 2. (Lázár Vilmos-u.) 744

Ellátás.

IDŐSEBB izraelita házaspárnál öreg ur részére teljes ellátás kerestetik. Bővebb felvilágosítást az Aradi Közlöny kiadóhivatala nyújt. 748

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Özv. Kaufmann Jakabné győriki lakos ügyilem megbízásából Ghiorocon 19. sz. a. 1926. évi február hó 5-ikén délután fél 4 órakor Stauber Ábrahám és Tsa késedelmes vevők terhére és költségére 150 Hl. 1924. évi termésű fehér bort, s 9.3 Hl. ugyanakkori termésű vörös bort kir. közjegyző közbenjöttével nyilvános árverésen el fogok adni. Bővebbi feltételek irodámban, Ghiorocon megtudhatók.

Ghioroc, 1926. január 28.
Dr. VITOS PAL
üggyvéd. 749